

MIEJSCA PAMIĘCI

Bytom

Pomnik Kaźni Profesorów Lwowskich

SKWER TAJNEJ ORGANIZACJI NAUCZYCIELSKIEJ

TON – ZNP

Dla upamiętnienia osób działających w Tajnej Organizacji Nauczycielskiej Związku Nauczycielstwa Polskiego, które w latach 1945–1946 przybyły do Bytomia i z wielkim poświęceniem organizowały polską administrację, polskie szkolnictwo i polską kulturę.

Władze Miasta Bytomia
ZNP Oddział Międzygminny w Bytomiu

Bytom

od 26 września 2016

Skwer Tajnej Organizacji Nauczycielskiej

Skwer usytuowany w Bytomiu-
Śródmieściu przy ul. Powstańców
Śląskich, przy Państwowych
Szkołach Budownictwa
od 26 września 2016 r. nosi nazwę
„Skweru Tajnej Organizacji
Nauczycielskiej”.

rozstrzelani 4 lipca 1941 roku:

Prof. dr Antoni Cieszyński	lat 59
kierownik Zakładu Stomatologii Uniwersytetu Jana Kazimierza	
Prof. dr Władysław Dobrzański	lat 44
ordynator Oddziału Chirurgii Państwowego Szpitala Powszechnego	
Prof. dr Jan Grek	lat 66
profesor w Klinice Chorób Wewnętrznych Uniwersytetu Jana Kazimierza	
Maria Grekowa - żona profesora	lat 57
Doc. dr Jerzy Michał Grzędziński	lat 40
kierownik Kliniki Okulistycznej Uniwersytetu Jana Kazimierza	
Prof. dr Edward Hamerski	lat 43
kierownik Katedry Chorób Zakaźnych Akademii Medycyny Weterynaryjnej	
Prof. dr Henryk Hilarowicz	lat 51
profesor w Klinice Chirurgicznej Uniwersytetu Jana Kazimierza	
ksiądz Doc. dr Władysław Komornicki	lat 29
wykładowca Wyższego Seminarium Duchownego	
Eugeniusz Kostecki	lat 36
mistrz szewski	
Prof. dr Włodzimierz Krukowski	lat 53
kierownik Katedry Pomiarów Elektrycznych Politechniki Lwowskiej	
Prof. dr Roman Longchamps de Bérier - ostatni rektor UJK	lat 56
kierownik Katedry Prawa Cywilnego Uniwersytetu Jana Kazimierza	
Bronisław Longchamps de Bérier	lat 25
syn profesora, absolwent Politechniki Lwowskiej	
Zygmunt Longchamps de Bérier	lat 23
syn profesora, absolwent Politechniki Lwowskiej	
Kazimierz Longchamps de Bérier - syn profesora maturzysta	lat 18
Prof. dr Antoni Marian Łomnicki	lat 60
kierownik Katedry Matematyki Wydziału Mechanicznego Politechniki Lwowskiej	
Prof. dr Witold Walerian Nowicki	lat 63
kierownik Katedry Anatomii Patologicznej Uniwersytetu Jana Kazimierza	
dr med. Jerzy Nowicki	lat 27
syn profesora, asystent w Zakładzie Higieny Uniwersytetu Jana Kazimierza	
Prof. dr Tadeusz Ostrowski	lat 60
kierownik Kliniki Chirurgicznej Państwowego Szpitala Lekarskiego UJK	
Jadwiga Ostrowska - żona profesora	lat 59

W pierwszych dniach lipca 1941 r. po zajęciu Lwowa przez wojska niemieckie funkcjonariusze specjalnej jednostki Służby Bezpieczeństwa III Rzeszy, Einsatzkommando zur Besonderen Verwendung, przy pomocy ukraińskich kolaborantów przystąpili do realizacji kolejnego etapu ludobójczej polityki hitlerowskich Niemiec wobec Narodu Polskiego.

W nocy z 3 na 4 lipca Niemcy wspomagani przez ukraińskich przewodników i tłumaczy aresztowali 52 osoby, w tym 23 profesorów lwowskich uczelni oraz członków ich rodzin. Jeszcze tej nocy na Wzgórzach Wuleckich Niemcy zamordowali 40 osób.

W kolejnych egzekucjach zginęli:

5 lipca 1941 r.

Katarzyna „Kathy” Demko

lat 34

nauczycielka języka angielskiego

Doc. dr Stanisław Mączewski

lat 49

ordynator Oddziału Ginekologiczno-Położniczego

Państwowego Szpitala Powszechnego

dyrektor Państwowej Szkoły Położnych

12 lipca 1941 r.

Prof. dr Henryk Korowicz

lat 53

ekonomista, rektor Akademii Handlu Zagranicznego (1931-1939)

Prof. dr Stanisław Ruziewicz

lat 51

matematyk, rektor Akademii Handlu Zagranicznego (od 1939)

26 lipca 1941 r.

Prof. dr Kazimierz Bartel

lat 59

współtwórca lwowskiej szkoły matematycznej

klownik Katedry Geometrii Wykreślnej Politechniki Lwowskiej

były rektor Politechniki Lwowskiej

pięciokrotny Premier Rządu Rzeczypospolitej Polskiej

HONOROWY PROFESOROM LWOWSKIM

50 rocznicę zbrodni

MIASTA BYTOMIA

SKA BYTOMIA

TA POLSKA

na A...

rozstrzelani 4 lipca 1941 roku:

Prof. dr Stanisław Pilat kierownik Katedry Technologii Nafty i Gazów Ziarnnych Politechniki Lwowskiej	lat 60
Prof. dr Stanisław Michał Progulski profesor w Klinice Pediatrii Uniwersytetu Jana Kazimierza	lat 67
Inż. Andrzej Progulski syn profesora	lat 29
Prof. dr med. Roman Rencki kierownik Kliniki Chorób Wewnętrznych Uniwersytetu Jana Kazimierza	lat 74
Maria Reymanowa pielęgniarka Ubezpieczalni Społecznej	lat 40
Dr med. Stanisław Ruff ordynator Oddziału Chirurgii Szpitala Żydowskiego	lat 69
Anna Ruffowa żona doktora	lat 55
Inż. Adam Ruff syn doktora	lat 30
Prof. dr Włodzimierz Sieradzki były rektor UJK kierownik Katedry Medycyny Sądowej Uniwersytetu Jana Kazimierza	lat 70
Prof. dr Adam Solowij emerytowany ordynator Oddziału Ginekologiczno-Położniczego Szpitala Powszechnego	lat 82
Adam Miesowicz wnuk profesora absolwent liceum	lat 19
Prof. dr Włodzimierz Stożek kierownik Katedry Matematyki Wydziału Inżynierii Lądowej i Wodnej Politechniki Lw.	lat 57
Inż. Eustachy Stożek syn profesora, asystent na Politechnice Lwowskiej	lat 29
Inż. Emanuel Stożek syn profesora absolwent Wydziału Chemii Politechniki Lwowskiej	lat 24
Dr praw Tadeusz Tapkowski	lat 44
Prof. dr Kazimierz Vetulani kierownik Katedry Mechaniki Teoretycznej Politechniki Lwowskiej	lat 52
Prof. dr Kasper Weigel były rektor Politechniki Lwowskiej kierownik Katedry Miarnictwa Politechniki Lwowskiej	lat 61
Mgr praw Józef Weigel syn profesora	lat 33
Prof. dr Roman Witkiewicz kierownik Katedry Pomiarów Maszynowych Politechniki Lwowskiej	lat 55
... Wolisch kupiec, właściciel magazynu konfekcyjnego BREIER i S-KA	lat 40-45
Prof. dr Tadeusz Boy-Zeleński lekarz, literat, publicysta, krytyk literacki, tłumacz literatury francuskiej	lat 66

zdjęcia: pw